

Jak chronić dane osobowe podczas wakacji?

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych dr Edyta Bielak-Jomaa radzi w jaki sposób chronić dane swoje i innych podczas letniego wypoczynku.

NIE NALEŻY ZOSTAWIAĆ DOKUMENTÓW POTWIERDZAJĄCYCH TOŻSAMOŚĆ W ZASTAW ZA WYPOŻYCZANY SPRZĘT

Czy wypożyczalnia np. sprzętu sportowego może żądać pozostawienia w zastaw dokumentu potwierdzającego tożsamość, np. dowodu osobistego, prawa jazdy albo legitymacji szkolnej lub studenckiej?

Nie może. Zatrzymanie takich dokumentów jest niezgodne z przepisami prawa.

Zatrzymywanie czyjegoś dowodu osobistego, zgodnie z ustawą o dowodach osobistych, stanowi wykroczenie, które jest zagrożone karą ograniczenia wolności do 1 miesiąca albo karą grzywny.

Do zatrzymania prawa jazdy lub dowodu rejestracyjnego uprawnione są jedynie podmioty wymienione w przepisach prawa, do których należy m.in. Policja, i to tylko w ściśle w nich określonych sytuacjach.

GIODO INFORMUJE

Jeśli ktoś prosi nas o pozostawienie w zastaw jakichkolwiek dokumentów potwierdzających tożsamość narusza również ustawę o ochronie danych osobowych. Zgodnie z jej przepisami, aby wykorzystywanie danych osobowych zawartych w dokumentach było legalne, musi mieć podstawę prawną. Tymczasem właściciele punktów wypożyczania np. sprzętu sportowego nie mają żadnych podstaw prawnych, które ich do tego uprawniają.

Jeśli celem zatrzymywania dokumentów potwierdzających tożsamość jest wniesienie ewentualnego pozwu w przypadku kradzieży wypożyczonego sprzętu, to wystarczy pozyskanie tylko takich danych identyfikujących osobę, jak np. imię, nazwisko, adres zamieszkania i ewentualnie numer PESEL. Tymczasem takie dokumenty jak paszport, prawo jazdy czy legitymacja uczniowska bądź studencka, zawierają więcej danych osobowych, niż te wskazane wyżej.

GIODO RADZI

Dlatego, jeśli podmiot oferujący jakąś usługę, np. wypożyczenia sprzętu, wymaga od nas pozostawienia w zastaw dowodu osobistego lub innego identyfikującego nas dokumentu, powinniśmy zwrócić mu uwagę, że takie działanie jest niezgodne z prawem i zaproponować

inny sposób postępowania będący gwarancją zwrócenia wypożyczonego roweru czy kajaka. Może to np. być pozostawienie kaucji lub spisanie niezbędnych danych. Można także zrezygnować z usługi, jeśli dojdziemy do wniosku, że bezpieczeństwo naszych danych osobowych jest dla nas ważniejsze, niż potrzeba krótkotrwałego skorzystania z oferty. Dane zawarte w dowodzie osobistym oraz w innych dokumentach są bowiem wystarczające, by móc się pod nas podszyć, czyli dokonać kradzieży naszej tożsamości, i zaciągać w naszym imieniu różne finansowe zobowiązania, np. kupić coś w naszym imieniu i za nasze pieniądze, podpisać umowę kredytową czy podjąć z naszego konta pieniądze.

NA PUBLIKACJĘ ZDJĘCIA NIE TYLKO ZNAJOMYCH, ALE I BLISKICH, LEPIEJ MIEĆ ZGODĘ

Czy na profilu w serwisie społecznościowym można zamieścić zdjęcie ze znajomi, z którymi spędzało się wakacje, nie mając na to ich zgody?

Nie. Bez ich zgody lepiej tego nie robić.

GIODO RADZI

Wykorzystując dane innych osób, m.in. ich wizerunek, musimy liczyć się z tym, że osoby te mogą nie życzyć sobie prezentowania ich zdjęć w Internecie. Może się bowiem okazać, że nawet neutralne, jak nam się wydaje, zdjęcie, które nie powinno nikomu zaszkodzić, może stać się dla kogoś źródłem kłopotów. Zanim więc umieścimy czyjeś zdjęcie w sieci, lepiej uzyskać od tej osoby zgodę na tego typu działanie. W przeciwnym przypadku narażamy się na to, że osoba, której zdjęcie bez jej zgody zamieściliśmy w sieci, nawet na własnym profilu, może wystąpić do sądu o naruszenie jej dóbr osobistych.

ZDJĘCIA DZIECI TRZEBA ZAMIESZCZAĆ W SIECI Z ROZWAGĄ

Czy publikowanie zdjęć swoich dzieci w Internecie jest w pełni bezpieczne?

Nie. Umieszczanie zdjęć naszych pociek w Internecie niekiedy może stanowić dla nich zagrożenie.

GIODO RADZI

Rozumiejąc pragnienie rodziców, zwłaszcza młodych, by podzielić się z innymi radością i dumą ze swoich dzieci, warto wskazać na związane z tym zagrożenia. Trzeba pamiętać, że treści, które udostępniamy w Internecie, pozostają w nim na zawsze. Dlatego przed zamieszczeniem zdjęcia dzieci, zawsze warto pomyśleć o konsekwencjach takiego działania, zarówno teraz, jak i w przyszłości.

Kradzież, powielenie fotografii i wykorzystanie wizerunku dziecka w negatywnym kontekście, modyfikacja zdjęcia i udostępnienie go w postaci mema, a w skrajnych przypadkach kradzież tożsamości lub pożywka dla osób o pedofilskich skłonnościach – to tylko przykładowe zagrożenia, na jakie rodzice bez namysłu publikujący zdjęcia w Internecie, narażają swoje dzieci.

PRZEWOŹNIK KOLEJOWY MA PRAWO ŻAŁAĆ OD OSOBY KUPUJĄCEJ BILET PRZEZ INTERNET PODANIA NUMERU I SERII DOWODU OSOBISTEGO

Czy kupując bilet na pociąg przez Internet, trzeba podać imię i nazwisko oraz informacje o dokumencie, który identyfikuje kupującego?

Tak. Żądanie takich danych jest zgodne z przepisami prawa i nie narusza ustawy o ochronie danych osobowych.

GIODO INFORMUJE

Konieczność identyfikacji pasażera jest niezbędna, gdyż bilety kupione przez Internet są zwykłymi wydrukami, a nie drukami ścisłego zarachowania i mogą być drukowane wielokrotnie, co może prowadzić do nadużyć.

Przewoźnik ma prawo od osób, które kupują bilet za pośrednictwem jego strony internetowej, zbierać jego dane osobowe i informacje o rodzaju dokumentu, którym będzie się legitymował w czasie podróży; np. dowód osobisty, prawo jazdy, paszport, książeczka wojskowa, legitymacja szkolna, legitymacja studencka, karta pobytu.

KONDUKTOR TYLKO W WYJĄTKOWYCH SYTUACJACH MOŻE ZATRZYMAĆ BILET I DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY NASZĄ TOŻSAMOŚĆ

Czy konduktor w pociągu, który podejrzewa, że bilet i ww. dokument podróżnego są sfalszowane, może je zatrzymać?

Tak, konduktor ma prawo tak postąpić, gdyż uprawniają go do tego przepisy ustawy - Prawo przewozowe. Stanowią one, że przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona, a więc np. konduktor, ma prawo odebrać i bilet i dokument potwierdzający tożsamość podróżnego, do czasu wyjaśnienia wątpliwości.

PRACODAWCA DOPLACAJĄCY DO LETNIEGO WYPOCZYNKU PRACOWNIKA MA PRAWO ZNAĆ JEGO SYTUACJĘ MATERIALNĄ

Czy pracodawca ma prawo żądać od pracownika ubiegającego się o dopłatę do letniego wypoczynku (tzw. wczasy pod gruszą) informacji o dochodach jego i współmałżonka oraz dochodu przypadającego na członka jego rodziny?

Tak. Pracodawca może żądać takich informacji od pracownika, zezwalają bowiem na to obowiązujące przepisy prawa.

GIODO informuje

Korzystanie ze świadczeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych uzależnione jest od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika, dlatego uprawnione jest pozyskiwanie takich m.in. informacji, czy i jakie dochody osiąga on poza zakładem pracy, w którym ubiega

się o świadczenie, oraz jaka jest sytuacja życiowa wszystkich członków jego **rodziny**, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe.

Źródło: GIODO